

Twintigste voortgangsrapportage van de voortgangscmissie Curaçao
aan het ministerieel overleg

Over de periode 1 april 2016 tot 1 juli 2016

De commissie:

Mr. M.J.H. Marijnen (voorzitter)

Drs. E.J. Mulock Houwer (lid)

Mr. C.A. Peterson (lid)

augustus 2016

1. De twintigste rapportage

De commissie heeft de eer het ministerieel overleg de twintigste rapportage aan te bieden. Deze rapportage heeft betrekking op de voortgang van de uitvoering van de plannen van aanpak van SDKK en het KPC in tweede kwartaal van 2016. Omwille van de actualiteit is ook later verkregen informatie in deze rapportage verwerkt.

Werkbezoek

Het werkbezoek van de commissie vond plaats op donderdag 4 en vrijdag 5 augustus 2016. Gesproken werd met de korpsleiding KPC en de directie en leden van het managementteam van de gevangenis SDKK. Op het ministerie van justitie werd gesproken met de sectordirecteur en haar medewerkers over de jeugdinrichting en vervolgens met de minister over de ervaringen tijdens dit werkbezoek. Met de vertegenwoordiger van Nederland werd zoals gebruikelijk aan het eind van het bezoek gesproken.

De commissie is de minister erkentelijk voor het tijdig toezenden van de uitvoeringsrapportages.

Het algemene beeld

Zowel bij het KPC als de SDKK ziet de commissie een voortzetting van de ingezette veranderingen, waarbij er sprake is van een leiding die de verantwoordelijkheid neemt, deze ook aan kan en overtuigd is van de noodzaak van verdere kwaliteitsverbetering. Het is zeer positief dat daarbij steeds meer de samenwerking wordt gezocht met andere diensten zowel binnen als buiten het land.

Financiering projecten

Over de financiering van projecten ontbrak ditmaal in de rapportage van de minister nadere informatie. De commissie heeft begrepen dat geen stortingen meer worden verricht, omdat de relatie met Usona eind dit jaar zal worden verbroken. De financiering van de nog resterende projecten uit de plannen van aanpak zal dan weer via de ambtelijke weg naar het ministerie van Financiën geschieden.

Kwaliteit en borging

Een kwaliteitssysteem en borging moeten een onderdeel zijn van de werkwijze van de politie en de gevangenis. Zowel bij de politie als de gevangenis heeft dit in de organisatie een vaste plaats gekregen en

hebben de diensten aangegeven de uitvoering daarvan op eigen kracht en in samenwerking met de collega diensten van de andere landen ter hand te nemen.

Het sluiten van managementcontracten blijft zowel voor de gevangenis als voor de politie op de agenda staan, doch het is niet haalbaar die in de huidige kabinetsperiode te finaliseren. Met de minister is besproken dit onderwerp in het overdrachtdossier voor de volgende minister mee te nemen.

Voorlaatste rapportage

De commissie is nu zover dat kan worden uitgesproken dat het KPC en de SDKK zijn uitgegroeid tot volwassen organisaties, die goed in staat zijn hun bedrijf te runnen en bij problemen adequate maatregelen te nemen. Deze rapportage zal daarom de voorlaatste zijn. De diensten zullen hun rapportages aan de minister voortzetten.

In november zal de commissie een laatste rapportage opstellen met het karakter van een eindrapport. Aan de minister en de diensten is gevraagd om in oktober een meer evaluatieve uitvoeringsrapportage op te stellen. Gevraagd is, hoewel de blik op de toekomst gericht moet blijven, aandacht te besteden aan de weg die zij vanaf de transitie tot nu hebben afgelegd; wat belangrijke stappen of momenten waren, welke leerpunten te benoemen zijn, hoe hun eigen rol was, wat bepalende factoren waren voor vertraging of juist voortgang, welke lessen zij geleerd hebben voor de toekomst en tenslotte welke rol de voortgangscommissie daarbij in hun ogen heeft gespeeld. Naast de waarde van zelfreflectie acht de commissie het van belang helder te krijgen of plannen van aanpak en een voortgangscommissie op koninkrijksniveau, die over de uitvoering rapporteert, een nuttig instrument is geweest.

Nu het KPC en de SDKK hun organisaties op orde hebben, is het van belang de sturing van deze organisaties opnieuw te bezien. Dat moet leiden tot een duidelijke kaderstelling vanuit de betrokken ministeries (Justitie, Financiën en DPD) en vervolgens tot een grotere verantwoordelijkheid van het management voor de uitvoering. Een goed format voor de verantwoordingsrapportages hoort daarbij. De grotere eigen verantwoordelijkheid van het management betreft, naast de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de opgedragen doelstellingen, met name de budgetverantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid voor personele aangelegenheden als aanstelling, correctie, schorsing, etc. zodat de verantwoordelijkheid en het gezag van het management maximaal tot hun recht kunnen komen.

Afspraken hierover kunnen worden neergelegd in een managementcontract met de korpschef en de directeur van de SDKK.

2. KPC

Bij het KPC werd de commissie ontvangen in het herbouwde hoofdkantoor te Rio Canario. Een rondleiding door het gebouw stemde de commissie positief. Het is de kroon op het werk van de nieuwe politieorganisatie en dit hoofdkantoor is geschikt om voor jaren deugdelijke huisvesting te bieden aan de korpsleiding, stafdiensten en enkele operationele diensten.

Management en personeelssterkte

Tijdens het gesprek met de korpsleiding werd wel duidelijk dat er nog veel werk te doen is. Enkele MT functies moeten nog worden vervuld. De vacature voor plv. korpschef is inmiddels opengesteld.

Punt van zorg is ook dat er nieuwe taken bijkomen waarin het inrichtingsplan niet voorziet. Een voorbeeld daarvan is de opvolging van meldingen van het cameratoezicht in Willemstad, waarvan de controlekamer in het hoofdkantoor is gevestigd. De arrestantenzorg, nu nog uitgevoerd door de SDKK, zal weer door de politie worden overgenomen waardoor extra personeel nodig is. De commissieleden konden zich bij het bezoek aan de controlekamer van het cameratoezicht goed voorstellen dat de openbare veiligheid daarmee gediend is, doch de politie daarmee zwaarder belast wordt. Het noopt de korpsleiding dit deels op te lossen door de politie meer op de kerntaken te richten, waardoor meer executief personeel beschikbaar komt. De korpschef bereid een verzoek tot formatie uitbreiding voor om aan de taakuitbreiding te kunnen voldoen.

Interne vacaturevervulling

In vorige verslagperiode zijn de interne vacatures opnieuw opengesteld en is de selectiecommissie begonnen met de briefselectie en de voorbereiding van de sollicitatiegesprekken, die vanaf augustus gaan worden gehouden. Na de interne vacatureronde volgt een externe procedure. Omdat dit traject al lang loopt bepleit de commissie aan de voortgang van de selectie zeer hoge prioriteit te geven.

Immers, externe werving en opleiding kan pas starten als de interne vacaturevervulling is afgerond. Dat betekent dat het korps hoe dan ook nog geruime tijd ruim onder de sterkte zal moeten opereren.

Dat is een zorgelijke situatie, die zo kort mogelijk gehouden moet worden.

Uitvoering projecten

De infrastructurele projecten gaan gestaag verder. De nieuwbouw van het hoofdkantoor te Rio Canario werd betrokken. Daarmee zijn vrijwel alle bouw- en verbouwplannen afgerond, waarmee ook de geplande wijkkantoren zijn gerealiseerd en in gebruik genomen. Een huisvestingplan voor enkele diensten te Waaigat is in voorbereiding.

Vormingsactiviteiten

In de eerste helft van dit jaar werden tal van cursussen en opleidingen door het personeel gevolgd, waaronder een opleiding voor leden van het arrestatieteam op Aruba.

Continuïteit in de korpsleiding

De commissie heeft geconstateerd dat de huidige korpsleiding in staat is het korps zelfstandig professioneel draaiende te houden, ondanks de beperkte bezetting van de top. Duidelijk werd keer op keer dat de leidinggevenden gedreven zijn en hun inzet zeer groot is. De sedert vorig jaar uit Nederland afkomstig ervaren coach heeft naar de commissie heeft gemerkt een zeer positieve rol gespeeld en past zichtbaar goed in het team.

Nu vrijwel alle punten van het plan van aanpak, zoals dat in 2010 is vastgesteld zijn afgerond, liggen er veel andere taken die nog verder gebracht moeten worden. Om die taken allemaal in afzienbare tijd succesvol af te ronden en tegelijkertijd de winst aan kwaliteit te blijven borgen, is het noodzakelijk dat het huidige team in stand wordt gehouden, in elk geval totdat adequaat in de vacatures in de korpsleiding is voorzien en de coach uit Nederland zich kan terugtrekken.

De toekomst

Met de korpsleiding is tenslotte ook stilgestaan bij de toekomst, nu er een voldoende niveau van ontwikkeling naar de nieuwe organisatie is bereikt.

Voor de hoog nodige aandacht voor preventie van criminaliteit kwam daarbij aan de orde, evenals een verder investeren in de samenwerking met ketenpartners. Punten die hoog op de agenda van de korpsleiding staan.

3. SDKK

Wederom heeft de SDKK goede en uitgebreide informatie geleverd over de activiteiten in de afgelopen verslagperiode.

Gedetineerdzorg en bejegening

Een goede ontwikkeling is dat in toenemende mate aandacht wordt besteed aan de gedetineerdzorg en bejegening. De commissie staat daarbij stil omdat resocialisatie van gedetineerden de kansen om op het rechte pad te blijven aanzienlijk vergroot. Voor het CPT is dit daarom bij de inspecties een hoofdpunt en in het verleden werd daarop door de gevangenis slecht gescoord. Het vergt goede coördinatie en inzet van (veel) personeel. Het lijkt er dan ook op dat de sturing door de leiding vruchten begint af te werpen. Niet alleen de gedetineerden hebben daar baat bij, ook het personeel. Het werken langs de lijnen van de missie van de organisatie, de invoering van roosters en werkschema's scheppen duidelijkheid voor het personeel waardoor de werkomstandigheden verbeteren. De commissie wijst in dat verband ook naar de uitvoeringsrapportage onder het punt "communicatie en betrokkenheid" waar een veelheid van trainingen en activiteiten, die door het personeel worden gevolgd, staan vermeld en waarmee invulling wordt gegeven aan het investeren in personeel

Ook hierbij ziet de commissie dat de gevangenisorganisatie naar buiten gericht is en samenwerking zoekt waar dat nodig en mogelijk is.

Brandveiligheid

Dat de directie haar verantwoordelijkheid neemt blijkt uit de opvolging die is gegeven aan de brandveiligheid; een punt waarover de commissie tijdens het werkbezoek in mei van dit jaar een advies had gegeven. De brandweer heeft op verzoek van de directie een brandveiligheidsrapport opgesteld en daarin enkele adviezen ter verhoging van de veiligheid. Een deel van de adviezen is reeds uitgevoerd en de SDKK zal van de brandweer een brandveiligheidscertificatie ontvangen.

De commissie spreekt haar waardering uit voor de snelle opvolging van haar advies.

Borging kwaliteit

De directeur heeft het onderwerp kwaliteit opgepakt en als voorzitter van het overleg van gevangenisdirecteuren op de agenda geplaatst. In de week volgend op het werkbezoek van de commissie zal op Aruba met vertegenwoordigers van de andere landen van het koninkrijk een bijeenkomst plaatsvinden om een gezamenlijke start van dit traject te maken.

JJIC

Op het ministerie van Justitie heeft de commissie met de betrokken ambtenaren van de jeugdinrichting gesproken. In de situatie zoals beschreven in de vorige rapportage is weinig verandering gekomen. De relatie met de aannemer zal op korte termijn worden beëindigd zodat de nieuwe aanbesteding kan worden gestart. Alle verkregen informatie is verwerkt en de contouren van de organisatie zijn bepaald. De minister heeft aangegeven dat hij voornemens is nog tijdens deze kabinetsperiode het instellingsbesluit van de jeugdinrichting te formaliseren.

Nu de organisatie van de SDKK op orde raakt, wreekt zich dat het gebouw van de SDKK uit de tijd is. Het huidige gebouw verhindert in ernstige mate innovatie in de bejegening van gedetineerden en hun resocialisatie. Bovendien is het gebouw niet efficiënt en kan er met een nieuw gebouw bespaard worden op de exploitatiekosten van de gevangenis. Nieuwbouw vergt jaren van voorbereiding en er zou op korte termijn een besluit genomen moeten worden daarmee te starten.

4. Aanbevelingen

- A. De commissie pleit ervoor de vacatures in de leiding van het KPC zo spoedig mogelijk op te vullen.
- B. De commissie dringt er bij de minister op aan het rechtspositiebesluit politie zo spoedig mogelijk vast te stellen.
- C. De commissie dringt er bij de minister op aan om i.v.m. de aanstaande verkiezingen een duidelijk overdrachtdossier op te doen stellen t.b.v. de continuïteit en borging van de geboekte winst van de Plannen van Aanpak en het voortzetten van de nog ontbrekende onderdelen. Daartoe behoort ook de prioriteit die nodig is voor het realiseren van de jeugdinstelling en het aangaan van managementovereenkomsten met de korpschef KPC en de directeur van de SDKK.
- D. De commissie adviseert de minister van justitie om, samen met zijn collega's in het kabinet, de criminaliteitspreventie in brede zin met de nodige prioriteit ter hand te nemen
